Short Courses (SC) on Qualitative Interviewing

December 2022 – January 2023

Amharic Version

Strengthening Research and Educational Competences of HEIs for **G**ender sensitive Urban (**I**nfo**R**mal Settlement) **T**ransformation

Austrian Partnership Programme
in Higher Education and Research
for Development

- ለጂአይአርቲ ፕሮጀክት የገንዘብ ድጋፍ ስንጠይቅ ሁሉም የቡድን አባላት ከተለያዩ አጋር ዩኒቨርሲቲዎች እና የሳይንስ ትምህርት ዘርፎች አብረው የሚሆኑበት እና በጥናታዊ ምርምሩ ዝርዝር መረጃ ላይ ምርመር የሚያካሂዱበት አውደ ጥናት እንዲሆን በማሰብ ነው።
- ምንም እን¡ን ይህን ብናስብም በዓለም አቀፍ ደረጃ ስጋት የነበረው የኮቪድ-19 ወረርሽኝ ተከትሎም በኢትዮጵያ ውስጥ የነበረው ግጭትና አለመረጋጋት ከያለንበት ተጉዘን በአንድ ላይ አውደ ጥናቱን (ወርክሾፑን) ለማድረግ አላስቻለንም፡፡
- በዚህም ባለንበት ተገድበን ላለመቆም በማሰብ በቨርቹዋል (በኢንተርኔት በይነ መረብ)የግንኙነት መስመር የምንሰራበት አማራጭ ወሰድን።
- በቀጣይ ያለው ስላይድ በዚህ አማራጭ ላሰብነው አይነታዊ መጠይቅ (¡ሊታቲቭ ኢንተርቪዊንግ) አጭር ስልጠናዎችን ቅደም ተከተልን ንድፍ ያሳያል።

የአጭር ስልጠና 1 ቅድመ-ንባብ

አጠቃላይ መመሪያው 3 የተለያዩ ንጥረ ነጥቦችን ይዟል

- በ አይነታዊ (¡ሊታቲቭ) ቃለ መጠይቅ ላይ ሁለት የመነሻ መመሪያ መጻሕፍት ማውጣት
- በአይነታዊ (¡ሊታቲቭ) ቃለ መጠየቅ ላይጥቅል ምክረ ሀሳብ መስጠት
- በጂአይአርቲ ጥያቄዎች፡ በዚህ ላይ ያለ አጠቃላይ እውቀት ይህም የጂአይአርቲ ልዩ ሁኔታዎችና አተገባበርን የተመለከቱ አጠቃላይ ጥያቄዎች።

- ለቡድኑ አባላት ለማንበብ የተሰጡ መጣጥፎች
- የጀመርነው;

በደረጃ ሀ ቅድመ ንባብ፡

ከእያንዳንዱ አጭር ስልጠናዎች ጥቂት ቀናት ቀደም ብሎ ቅድመ ንባቡ ለሁሉም ተሳታፊዎች ተዘጋጅቷል።

- ቅድመ-ንባቡ እነዚህ የያዘ ነበር

1) ከአራቱ አጫጭር ስልጠናዎች ጋር የሚዛመዱ አራት ምዕራፎችን የያዘ የመጀመሪያ ደረጃ መመሪያ (በዚህ የአጭር ስልጠና 1 አካሄድን ማየት ይቻላል)

- የአጭር ስልጠና 1፡ አጠቃላይ ጉዳዮች
- የአጭር ስልጠና 2፡ የቃለ መጠይቅ መመሪያ
- የአጭር ስልጠና 3፡ የቃለ መጠይቅ ዘዴዎች
- የአጭር ስልጠና 4፡ ድህረ ሂደት

2) የተመረጡ ሳይንሳዊ እትሞች/ጽሑፎች መጣጥፎች እና የመጽሐፍ ምዕራፎች፡- እነዚህ ለቅድመ ንባብ የተመረጡት በአጭር ስልጠና ደረጃ ከተለያዩ ዩኒቨርሲቲዎች ለተውጣጣው ተሳታፊ ቡድን ተሰጥቶ ከንባብ በኋላ አጭር ክለሳን በቃል ማጠቃለያ በማድረግ ለቡድን ባልደረቦቻቸው አጋርተዋል።

የአጭር ስልጠና፣ ቅድመ ንባብ

የአጭር ስልጠና 1አጠቃላይ ጉዳዮች

በሁሉም የሚነበብ የአጭር ስልጠና፣ መመሪያ
የቡድን አባላት እንዲነበቡ የተመረጡ መጣጥፎች

የቡድን አባላት በመጣጥፉ ላይ ማጠቃለያ ይሠጣሉ
የጂአይአርቲ ጥያቄዎች ውይይት

ሙያዊ አካሄድ
ለደረጃ ለ፣ ሁሉምየቡድን አባላት በሙራል ላይ ገብተው እራሳቸውን ከአሰራሩጋ አለማምደዋል፡፡
የገቡትም በጂአይአርቲው ሙራል ሲሆን ውይይቶቻቸውና የውይይቱ ውጤትም እንዲገባ ተደርèል

የአጭር ስልጠና ለቡድን ደረጃ
በአጭር ስልጠናው መስጫ ዕለት ጠዋት ከየዩንቨርሲቲው የጠውጣጡት የቡድኑ አባላት ጥሩ የኢንተርኔት ግንኙነት ያለበት ቦታ በአካል ተገናኝተዋል፡፡
የቡድኑ አባላት በቅድመ ንባቡእንዲያነቡ የተመደቡባቸውን የሳይንሳዊ እትሞች/ጽሑፎች የቃል ማጠቃለያ ክለሳ ለባልደረቦቻቸው አቅርበዋል፡፡
የቀረበው ማጠቃለያ በክልላቸው የተመረቱ መደበኛ ያልሆኑ/ህጋዊነትን ያልተከተሉ/ ሰፈራዎች ላይ የሚደረገውን ቃለመጠየቅ አካሄድ የሚመለከት ውይይት በቡድኑ እንዲያደርግ አነሳስተል

የአጭር ስልጠና1 ቅድመ ንባብ

የአጭር ስልጠና 1አጠቃላይ ጉዳዮች

በሁሉም የሚነበብ
የአጭር ስልጠና1 መመሪያ
የቡድን አባላት እንዲነበቡ
የተመረጡ መጣጥፎች

የቡድን አባላት በመጣጥፉ ላይ
ማጠቃለያ ይሠጣሉ
የጂአይአርቲ ጥያቄዎች ውይይት

ሙያዊ አካሄድ
ለደረጃ ሐ፣ ሁሉም ሰው
ዙም እና ሙራልን ጎን ለጎን መጠቀም የሚችልበት ከበይነ መረብ/ኢንተርኔት/ ጋር የተገናኘ ላፕቶፕ ነበረው፡፡
ሁሉም የቡድን አባላት በአንድ ክፍል ሲሆኑ የድምፅ ማስተጋባትና መረባበሽ ሁኔታ ስላለመኖሩ ከትግበራው በፊት ተፈትሸል፡፤(ይህ ከዚህ ቀደም በነበሩ ሁነቶች ተረጋግጠል፡፡

በቨርቹዋል/በኢንተርኔት መረብ/
የተደረገ የክልሉ ቡድኖች
ውይይት

ሐ.የአጭር ስልጠና በቨርቹዋል/በኢንተርኔት መረብ/ ደረጃ
የከሰዓት በኋላው የአጭር ስልጠና የፕሮጀክቱ ክልሎች ቡድን አባላት በቨርቹዋል/በኢንተርኔት መረብ/ ተገናኝተዋል፡፡
በውይይታቸውም በደረጃ ለ የተነሱትን በሁሉም ክልሎች አሳሳቢ የሆኑ እና በአንዳንድ ክልሎች ብቻ የተለዩ ነጥቦች ላይ የተነሱ ጥያቄዎች ላይ የሀሳብ ልውውጥ አድርገዋል፡፡

የአጭር ስልጠና1 ቅድመ ንባብ

በሁሉም የሚነበብ
የአጭር ስልጠና1 መመሪያ
የቡድን አባላት እንዲነበቡ
የተመረጡ መጣጥፎች

የአጭር ስልጠና 1አጠቃላይ ጉዳዮች

በሁሉም የሚነበብ
የአጭር ስልጠና1 መመሪያ
የቡድን አባላት እንዲነበቡ
የተመረጡ መጣጥፎች

ከዚያም ሁሉም ሂደት በተመሳሳይ ለቀጣዩ አጭር ስልጠና እንደገና ቀጠለ

የአጭር ስልጠና 1 ቅድመ ንባብ

በአጭር ስልጠና 2 መመሪያ
በቡድን አባላት እንዲነበቡ
የተመረጡ መጣጥፎች

የሁሉም የስልጠና ቀናቶች እነዚህ ነበሩ

አጭር ስልጠና 1፤ ታህሳስ 2‹2022
አጭር ስልጠና 2፤ ታህሳስ 16‹2022
አጭር ስልጠና 3፤ ጥር 20 ‹2022
አጭር ስልጠና 4፤ ጥር 21‹2022

ተቀማችን ከዚህ አውደ ጥናት /ወርክሾፕ/ አሰራር ቅርጽ የወሰደው ትምህርት /ግንዛቤ/

- የአጭር ስልጠና ቀኖችን ቀደም ብሎ መወሰን፤በህዝባዊና ሀማኖታዊ በአላት ቀን እንዳይውሉ እና ለአብዛኛው የቡድን አባላት አመቺ ቀናት መሆናቸውን ማረጋገጥ
- ከሰልጣኞች በሌሎች ስራዎችና ጉዳዮች እንዳይደመጡና ትኩረታቸው እንዳይሰረቅ ቦታውን ሌለቶ ማስቀመጥ
- ደህንነቱና የጥራት ሁኔታው አስተማማኝ የሆነ የበይነ መረብ /ኢንተርኔት/ ግንኙነት መኖር እንደሚገባው
- ;በደረጃ ሐ ላይ መረባበሽና ጫጫታን ለማስወገድ ሰልጣኞችን በአንድ ስፍራ እንዳደደቀመጡ ማድረግ

የአጭር ስልጠናዎች የበፊት መነሻና ተቋማዊ
መዋቅሩን ለመረዳት እባክዎን የመግቢያውን
ተከታታይ ስላይድ ይመልከቱ

የእኛ የመጀመሪያ መመሪያ ምንጮች፡-

Brett, B. M., & Wheeler, K. (2022). Howtodo qualitative interviewing. Los Angeles, London, NewDelhi, Singapur, Washington DC, Melbourne: Sage.

Rubin, H. J., & Rubin, I. S. (2012). Qualitative interviewing: The art of hearing data(Third edition). Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington DC: Sage..

በጂአይአርቲ ፕሮጀክት ውስጥ ለቡድኖቻችን በአይነታዊ (¡ሊታቲቭ) ቃለ መጠይቅ የሚሆን መመሪያ ለማሰናዳት ስንነሳ፣ የተጠቀሱት መጻሕፍት በዚህ ጉዳይ ላይ ብዙ መረጃ ሰጭ እና አስተማሪ ሆነው አግኝተናቸዋል። ስለሆነም ሌላ ተጨማሪ ግብአት ፍለጋ ሳንሄድ እነዚህን ልንጠቀምንባቸው ችለናል፡፡

ለቨርቹዋል/በኢንተርኔት መረብ/ ውይይታችን
ዝግጅት እየተደረገ፣ የቡድን አባላት ቅድመ-ንባብ
በማድረግ በአካባቢያቸው ከሚገኙ ቡድኖች ጋር
ውይይት አድርገዋል፡፡ከሚገኙ ቡድኖች ጋር
ውይይት
አድርገዋል፡፡ከከሚገኙከሚገኑቡድኖቻቸው
ውስጥ ተወያይተውበታል።

- ለ የአጭር ስልጠና 1 ቅድመ-ንባብ

Roer-Strier, D., & Sands, R. G. (2015). Moving beyond the ‘official story’: when ‘others’ meet in a qualitative interview. Qualitative Research, 15(2), 251–268.

Clapham, D. (2005). The meaning of housing: A pathways approach. Bristol: Policy. (Extracts only)

- በምርምር ፍልስፍና ላይ በጂአይአርቲ የተንጸባረቁ እና ውይይት የተደረገባቸው እዚህ በአዎንታዊነት እና በተፈጥሮአዊነት መካከል በተገለጸው ቀጣይነት ውስጥ እራስዎን የት ያዩታል፣ እና ለምን?
- ይህ የእርስዎ አቋም በጂአይአርቲ ላይ ባደረጉት ጥናት ላይ ምን ተጽዕኖ ያሳድራል? እርስዎ በግልዎ ከጂአይአርቲ ማዕቀፍ ውስጥ ለማወቅ /ለማግኘት/ አላማ አድርገው የሚፈልጉት ምንድነው?

ከዚያም ቡድናችን በቨርቹዋል
(በኢንተርኔት በይነ መረብ)
አማካኝነት በዚህ ፕሮጀክት
ላይ ስለ ምርምር ፍልስፍናችን
ለመወያየት ተገናኘ

በምርምር ፍልስፍና ላይ በጂአይአርቲ የተንፀባረቁና ውይይት የተደረገባቸው

አወንታዊ የምርምር ፍልስፍና ማኅበራዊውን ዓለም በተጨባጭ መንገድ መረዳት እንደሚቻል ይናገራል። በዚህ የምርምር ፍልስፍና ውስጥ ሳይንቲስቱ ተጨባጭ ተንታኝ ነው እናም በእዚህ መሰረት እራሱን ከግል እሴቶች አግልሎ ራሱን ችሎ ይሰራል።

በአዎንታዊነት ጥናቶች የተመራማሪው ሚና በመረጃ አሰባሰብ እና በተጨባጭ መንገድ ለመተርጎም ብቻ የተገደበ ነው።ተመራማሪው ተጨባጭ ተንታኝ ነው፣ እና እሱ/እሷ ጥናቱን በመምራት ከግል እሴቶች ይርቃሉ። በእነዚህ የጥናት ዓይነቶች የምርምር ግኝቶች ብዙውን ጊዜ የሚታዩ እና ሊቆጠሩ የሚችሉ ናቸው።

አዎንታዊ አመለካከት ተመራማሪው በእውነታዎች ላይ ማተኮር ከሚያስፈልገው አመለካከት ጋር ይዛመዳል።

አዎንታዊ አመለካከት ሳይንስ ስለ እውነት ለመማር ብቸኛው መንገድ ነው በሚለው እሳቤ ላይ የተመሰረተ ነው። አዎንታዊ አመለካከት ምዘና ተጨምሮበት በመመልከት (ስሜት ህዋሳት) የተገኘው እውቀት ብቻ "እውነተኛ" እምነት የሚጣልበት ነው የሚለውን አመለካከት አጥብቆ ይይዛል።

ከዚህ በኋላ የምንጠቀማቸው ቃላት ምን ማለታችን እንደሆነ ግልጽ ለማድረግ ብቻ ነው።

ተፈጥሮአዊነት የምርምር ፍልስፍና:- ሁሉም ትርጉሞች በሰዎች የቀደመ ልምድ እንደሚጣራ አፅንዖት ይሰጣል። • ሰዎች ስለ ውጫዊው ዓለም ያላቸውን ግንዛቤ ይገነባሉ ተመራማሪው ሙሉ በሙሉ ነፃ ሆኖ /በገለልተኝነት/ ሊሰራ አይችልም ምክንያቱም የራሱን የቀደመ ልምድ ማጥፋት አይችልም። . የነገሮች ትርጰሜ ሁልጊዜም እንደ አገባቡ እና እንደ አተረጐጎሙ ነው፡፡የ • ትርጉሙ ሁሌም ዐውደ-ጽሑፍ እና የተተረጎመ ነው።

በመጠየቅ
የጀመረው፡-

በመካከል (በሁለቱም አዎንታዊ እና ተፈጥሯዊነት)

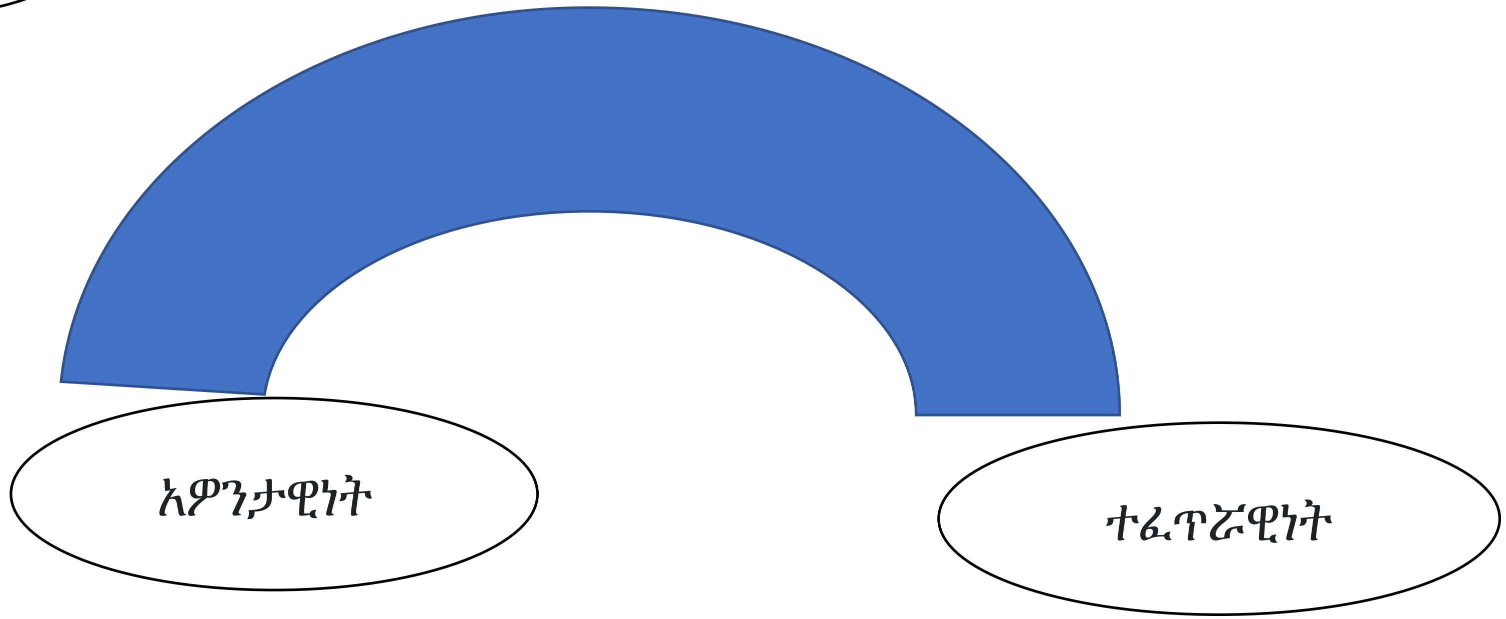

በአዎንታዊነት እና
በተፈጥሮአዊነት መካከል
ባለው ቀጣይነት ውስጥ
እራስዎን የት ያዩታል እና

ለምን?

ከተሰጡት መልሶች እንደምንረዳው፣ ቡድናችን
እርግጠኛ መሆን አለበት።

- ለዚህ ፕሮጀክት, በሚካሄደው የምርምር ዓይነት ምክንያት እራሴን በተፈጥሮአዊነት ውስጥ አያለሁ. ተፈጥሯዊነት ውስብስብ እና ብዙ ጊዜ የሚወስድ ነው, ነገር ግን ለምርምሩ ብዙ ለውጦች ተደራሽ ያደርጋል፡፡ ለሌላ ፕሮጀክት አዎንታዊነት የበለጠ በቂ ሊሆን ይችላል.
- እኔ ራሴን በዋነኝነት የሚየው በተፈጥሮአዊነት ነው።
- የጥበብ ምንጭ አዎንታውነትና እና ተፈጥሮአዊነት ነው።
- ሁለቱ ዘዴዎች በጥናቱ ውስጥ ተካተው ማየት ችያለሁ ፣ ከመደበኛ ያልሆነ /ህጋዊነትን ያልተከተለ/ ሰፈራ ነዋሪዎች ጋር በየቀኑ መገናኘታችን ለሁኔታው ተጨማሪ ግብአትሰጥቶናል ፣ ግን ይህንን በሳይንሳዊ መላምቶችን አላረጋገጥንም
- የእኔ አቋም ተፈጥሮአዊነት ነው። ተመራማሪዎቹ በጥናቱ ርዕሰ ጉዳይ ላይ የግል ልምድ ስላላቸው እውቀታቸውን ከተጠያቂዎቹ/ከመላሾቹ/ ጋር በማጣመር የተሻለ ውጤት ያስገኛል።
- ተፈጥሯዊነት ሁሉንም ስሜቶች ይቆጣጠራል እና ብዙ ተጨማሪ ጭብጥ / መረጃ /እንዲኖር መንገድ ይከፍታል.
- ተፈጥሮአዊነት በጥሩ ግንዛቤ የምርምርን እውነተኛ ፍላጎት ተደራሽ ያደርጋል
- ተፈጥሯዊነት - ምክንያቱም በአወንታዊነት ግልጽ ነው ብለው የሚገምቱ ብዙ ተለዋዋጮችን ስለሚጠቀም

- ይህ የአንተ አቋም (አዎንታዊ -ተፈጥሮአዊነት) በጂአይአርቲ ላይ ባደረግከው ጥናት ላይ ምን ተጽዕኖ ያሳድራል?
- የእኔ የገንቢነት አቋም በአካባቢው የተለዩ እና በርካታ እውነታዎችን በማወቅ ለአሳታፊ አቀራረብ የበለጠ ትኩረት እንድሰጥ አድርጎኛል።
- የተለያዩ ሰዎች ተመሳሳይ ነገር በተለያዩ መንገዶች ሊረዱት ይችላሉ
- እኔ እንደማስበው የምርምር ፍልስፍና አቀማመጥ ለእያንዳንዱ አይነት ምርምር ተጽእኖ እንዳለው ሁሉ በጂአይአርቲም ላይ ከፍተኛ ተጽእኖ አለው ። ተፅዕኖው የሚጀምረው በጥናቱ መጀመሪያ ላይ ተመራማሪው ችግሩን እንዴት እንደሚረዱት ነው. ከዚያም ዘዴዎቹ እና የሂደቱ እንቅስቃሴዎች በምንተማመንበት ፍልስፍናዊ አስተሳሰብ ላይ ይመሰረታሉ

- የጂአይአርቲ ጥናት በዋነኛነት አይነታዊነት ያለው መሆኑን በመገንዘብ፣ አጥኚው ያለበት ሁኔታ በቦታ /በመጠን/ ከሆነ ስለዚህ እሱ ወይም እሷ በአይነታዊነት መረጃ አሰባሰብ ውስጥ መስራት እንዳለበት ሊገነዘቡ ይገባል። ይህም በራሱ በተሰበሰበው መረጃ ተፈጥሮ ላይ ተጽዕኖ ያሳድራል።

- አዎንታዊነት የጂአይአርቲ ምርምር ውጤቶችን ታማኝነትና ትክክለኛነትን በቁጥር በመተንተን ያረጋግጣሉ፡፡ ተፈጥሮአዊነት ግን ስለ የምርምር ዒላማ አመለካከቶች፣ ሃሳቦች፣ አስተያየቶች ሀሳቦችን ለመመርመር ይረዳል

- እኔ የበለጠ ተፈጥሮአዊ ነኝ ምክንያቱም የበለጠ የቁጥር /የመጠን/ ምርምር አድርጌያለሁ ነገርግን በመጨረሻዎቹ ቀናት ስለ የአይነታዊት ምርምር የበለጠ እየተማርኩ ነበር።

- ከአንድ ዘርፍ በላይ/ዘርፈ ብዙ/ የሆነ የምርምር አካሄድ በመሆኑ የተለያየ ዳራ ያላቸውን የምርምር ቡድኖችን ጨምሮ የበርካታ ባለድርሻ አካላት ተሳትፎን ይጠይቃል። ስለዚህ እነዚህ ሁሉ ቡድኖች ልምዳቸውን ሲያቀርቡ ሙዕሉ ትርጉም ሊሰጡ ይችላሉ።

በክልልዎ ካሉ መደበኛ ካልሆኑ/ህጋዊ ያልሆነ/ሰፋሪዎች ጋር ሲወዳደር እራስዎን እንዴት ያዩታል?

- ❖ በመኖሪያ ቤት ደረጃ፣ መደበኛ ሰፈራዎች በጣም የተሻሉ ናቸው።
- ❖ በመሠረተ ልማት ረገድ; መንገድ, መብራት, የውሃ አቅርቦት, የተሻለ ነው
- ❖ እንደ ሱቆች ካሉ አገልግሎቶች አንጻር እነዚህ ሆቴሎች ሪዞርቶች ለመደበኛ/ህጋዊ/ ሰፈራዎች ቅርብ ናቸው።

- ከእኔ የተሻለ ማህበራዊ መስተጋብር ያላቸው ይመስለኛል

መደበኛ ያልሆኑ/ህጋዊ ያልሁኑ/ ሰፋሪዎች ያላቸው ማህበራዊነት ከእርስዎ ጋር ምን ያህል ተመሳሳይነትና ልዩነት አለው?

- 1. መደበኛ ያልሆኑ/ህጋዊ ያልሆኑ/ሰፋሪዎች በማህበራዊ ደረጃ ከመደበኛው የበለጠ ጠንካራ ናቸው
- 2. መደበኛ ባልሆኑ/ህጋዊ ያልሆኑ/ ሰፋሪዎች ያለው አንድነት ከፍ ያለ ነው ምክንያቱም ብዙ ነገሮችን ስለሚጋሩ፡ ልብስ ማጠቢያ፣ ቆሮ፣ ልጆች በአንድ አካባቢ ይጫወታሉ።
- 3. መደበኛ ባልሆኑ/ህጋዊ ያልሆኑ/ ሰፈራዎች ውስጥ ብዙ መስተጋብር አለ;
- 4. መደበኛ ባልሆኑ/ህጋዊ ያልሆኑ/ ሰፈራዎች ውስጥ በጣም የተለመዱ መኖሪያ ቤቶች; ህጋዊ መብት - መደበኛ ባልሆኑ/ህጋዊ ያልሆኑ/ ሰፋሪዎች ማህበራዊ መገልገያዎችን የማግኘት ህጋዊ መብት የላቸውም (ለምሳሌ መብራት፣ የመጠጥ ውሃ)

የቤቶች መዋቅር / የሰፈራ ንድፍ - በመደበኛ/ህጋዊ/ ሰፋሪዎች ውስጥ መደበኛ ቅርጽ ያለው እና የታቀደ ነው

በፖለቲካ ጉዳዮች ውስጥ ተሳትፎ - ለምሳሌ ምርጫ

ደህንነት- መደበኛ /ህጋዊ/ ሰፋሪዎች የበለጠ ደህንነታቸው የተጠበቀ ነው።

ተመሳሳይነት፡ ሁለቱም በማህበራዊ መገልገያ መሳሪያዎች (የህዝብ ህንፃዎች/አገልግሎቶች) እና መንገዶች፣ የቆሻሻ አሰባሰብ ስርዓት፣... (መደበኛ ያልሆኑ/ህጋዊ ያልሆኑ/ ለማግኘት ከመደበኛ የሆኑ/ህጋዊ የሆኑ/. የበለጠ ይጓዛሉ) ተመሳሳይ ናቸው።

ምን ያክል ርቀት? እነሱ በርቀት ይቆያሉ ምክንያቱም የተለያዩ ማህበራዊ እንቅስቃሴዎችን ስለማይጋሩ ፣ የእንቅስቃሴዎች አካል አይደሉም እና የአኗኗር ዘይቤያቸውም እንዲሁ ፍጹም የተለየ

ነው (ኢኮኖሚያዊ ገጽታዎች ፣ ጤናማ ፣ አከባቢ ፣ መኖሪያ ቤት ፣ ሥራ አጥነት ፣ አመጋገብ ፣ የማህበረሰብ ግንኙነት በመደበኛ ባልሆኑ/ህጋዊ ያልሆኑ/የበለጠ ጠንካራ ነው)

- ከእኔ የበለጠ ነፃነት አላቸው ብዬ አስባለሁ, በመካከላቸው በጣም ጠንካራ መስተጋብር እና አብሮ መኖር አለ

- የተለያዩ ማህበራዊ አገልግሎቶችን፣ ትምህርት ቤቶችን፣ ሆስፒታሎችን፣ ገበያዎችን፣ መንገዶችን፣ የሃይማኖት ተቋማትን በጋራ የመጠቀም ተመሳሳይነት አለን ።

- ተመሳሳይነት

- ማህበራዊ ካፒታል (ጥንካሬው አንድ ላይሆን ይችላል); የባህል፣ የሀይማኖት ቋንቋ በፖለቲካ ጉዳዮች ውስጥ ተሳትፎ-ለምሳሌ ምርጫ እንደ ትምህርት እና ጤና ተቋማት ያሉ ማህበራዊ አገልግሎቶችን የመጠቀም መብት፤

- ልዩነት
- የቤቶች ልዩነት/የመኖሪያ አሰፋፈር-መደበኛ ቅርጽ ያለው እና በመደበኛ ሰፋሪዎች ውስጥ የታቀደ ነው
- ሕጋዊ መብት -መደበኛ ያልሆኑ ሰፋሪዎች ማህበራዊ መገልገያዎችን የማግኘት ህጋዊ መብት የላቸውም (ለምሳሌ ኤሌክትሪክ፣ የመጠጥ ውሃ)
- ደህንነት-ህጋዊ ሰፋሪዎች የበለጠ ደህንነታቸው የተጠበቀ ነው ደህንነት-ህጋዊ ሰፋሪዎች በአስተማማኝ ቦታ ይኖራሉ
- የግብር ክፍያ - መደበኛ ሰፋሪዎች ግብር የመክፈል ግዴታ አለባቸው

- አዎ ዘመዶቼ እየኖሩ ነው አዎ! የቅርብ ጓደኞቼ ብቻ ሳይሆኑ አሁንም እዚያ የሚኖሩ ቤተሰቦች (መደበኛ ያልሆኑ ሰፋሪዎች)፣
- አሉኝ፡፡ይህ ስለ ሰፋሪዎች በየቀኑ አጠቃላይ እይታን ሰጥቶኛል
- ነገር ግን በጥልቅ ወይም በቂ አይደለም.
- አዎ እህቴ ትኖር ነበር። አዎ
- ባልደረቦቼ እዚያ ይኖራሉ

እርስዎ ወይም ቤተሰብዎ መደበኛ ባልሆኑ ሰፈራዎች የመኖር ልምድ አላችሁ?

- የእርስዎ መልስ ግልጽ አዎ ወይም አይደለም ላይሆን ይችላል። አንድ ሌላ አክስቴ መደበኛ ባልሆነ መኖሪያ ውስጥ ለተወሰነ ጊዜ ኖራለች።
- ሰማያዊ ተለጣፊ ማስታወሻዎችን
- ከስምዎ ጋር ወደ ትክክለኛው መልስ ያቅርቡ!

- አዎ
- አዎን፣ ኖሪያለሁ፣ ለአጭር ጊዜ እና እንዲሁም፣ እዚያ የሚኖሩ ቤተሰቦቼንም አግኝቻለሁ።
- ለብዙ የምቀርባቸው ሰዎች ልምድ አካፍል ነበር።

የቀጠለ

አዎ ልምድ አለኝ አዎ አዎ፣ የቅርብ ዘመዶቼ መደበኛ ባልሆነው ሰፈር ውስጥ ይኖራሉ።

አዎ

አንዳንድ ዘመዶቼ እዚያ ይኖራሉ አዎ. መደበኛ ባልሆኑ ሰፈራዎች ውስጥ የሚኖሩ ቤተሰብ እና ጓደኞች አሉኝ።

- እና እኔ ለአጭር ጊዜ ኖሬያለሁ

እንደዛ ነገር ግን አሁንም እዚያ የሚኖሩ ብዙ ዘመዶች አሉ።

ቀድሞውንም በአንደኛው ውስጥ ለጥቂት ጊዜ ቆይቻለሁ።

መደበኛ ባልሆኑ/ህጋዊ/ ሰፈራዎች እና ነዋሪዎቻቸው ላይ ያለዎት አመለካከት ምንድን ነው?

- ስለ መደበኛ ያልሆነው እና ነዋሪዎች በየእለቱ በእነዚያ አካባቢዎች እያጋጠሟቸው ስላሉት ችግሮች ለሀገር ውስጥ ጋዜጦች ጽሁፎችን እጽፋለሁ።
- አንዳንድ ጊዜ ስለመደበኛ ያልሆኑ ሰፈራዎች ውስጥ ስላሉ ነገሮች አጫጭር ትረካዎችን እጽፋለሁ።

መደበኛ ያልሆኑ ሰፋሪዎች እርስዎን እንዴት የሚያዎት ይመስሎታል?

- በአንድ መልኩ እኛ ሀብታም እንደሆንንና ለችግራቸው መፍትሔ የሚሆን ገንዘብ ይዘን እንደመጣን አድርገው ሊያስቡ ይችላሉ።

- በሌላ መልኩ እኛ ቤታቸውን ለማፍረስ ወደዚያ የምንሄድ የመንግስት ባለስልጣናት ወይም ለሌላ አካል አግባብነት እንደሌለን ለማጋለጥ ፍላጎት ያለው እና ከሰፈራ አካባቢያችንን እንድንነሳ የሚፈልጉ ሌላ አካላት ናቸው ብለው ሊያስቡን ይችላሉ።

አጭር ስልጠናነን በዚህ መንገድ ነው የጨረስነው

አጭር ስልጠና 2 እንዴት እንደቀጠልን ለማየት ይከታተሉን

ለእነዚህ አጭር ስልጠናዎች የበፊት መነሻና ተቋማዊ
መዋቅሩን ለመረዳት እባክዎን የመግቢያውን ተከታታይ
ስላይድ ይመልከቱ

የእኛ የመጀመሪያ መመሪያ ምንጮች፡-

- Brett, B. M., & Wheeler, K. (2022). Howtodo qualitative interviewing. Los Angeles, London, NewDelhi, Singapur, Washington DC, Melbourne: Sage.

• Rubin, H. J., & Rubin, I. S. (2012). Qualitative interviewing: The art of hearing data(Third edition). Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington DC: Sage.

እንደ የአጭር ስልጠና1, ለዝግጅት ከእነዚህ ምንጮች የተወሰደ ቅድመ መመሪያን ተጠቅመናል።

በቃለ መጠይቅ መመሪያ ላይ ለ የአጭር ስልጠና 2 ቅድመ-ንባብ

በተመሳሳይ፣ የቡድን አባላት ይህንን ቅድመ-ንባብ ሠርተው በየአካባቢያቸው በምናባዊ ውይይታችን ዝግጅት ላይ ተወያይተውበታል።

Kosny, A., MacEachen, E., Lifshen, M., & Smith, P. (2014). Another Person in the Room:
Using Interpreters During Interviews With Immigrant Workers. Qualitative health research, 24(6), 837–845.

- Birbili, M. (2000). Translating from one language to another. social research update. (31).
- Akua-Sakyiwah, B. (2016). Cross-cultural intervieweingwith/ as minority women. In G. Griffin (Ed.), Routledge advances in research methods: Vol. 18. Cross-cultural interviewing. Feminist experiences and reflections (pp. 44–64). London, New York: Routledge Taylor & Francis Group.

• Griffin, G. (2016). Interviewing as negotiation. In G. Griffin (Ed.), Routledge advances in
research methods: Vol. 18. Cross-cultural interviewing. Feminist experiences and reflections (pp. 15–29). London, New York: Routledge Taylor & Francis Group.

የጂአይአርቲ ፕሮጀክት አጠቃላይ የጥናት ጥያቄ

በተመረጡ መደበኛ ባልሆኑ ሰፈራዎች ሴት ነዋሪዎች የሚያጋጥሟቸውን ችግሮች እንዴት መፍታት እና የኑሮ ሁኔታቸውን ማሻሻል ይቻላል?

በጂአይአርቲ ፕሮጀክት የአይነት ቃለ መጠይቅ አጠቃላይ የጥናት ጥያቄ

መደበኛ /ህጋዊ/ ባልሆኑ ሰፈራዎች ውስጥ ካሉ ሴቶች የየትኞቹ የአኗኗር ዘይቤ፣ ኮቪድ 19 በእነሱ፣ በመኖሪያ ቤታቸው እና በጤና ሁኔታቸው እና በኑሮአቸው ላይ የፈጠረባቸው ተፅእኖ እና የትኛዎቹ የመቋቋሚያ ስልቶቻቸው እና የለውጥ አቅማቸው እንደ ተሞክሮ ሊወሰድ ይችላል?

የልዩ ጣቢያ/ሳይት/ አጠቃላይ የጥናት ጥያቄ

በክልልዎ ውስጥ ከተመረጠው መደበኛ ያልሆነ ሰፈራ ካለዎት እውቀት አንጻር በዚህ ልዩ ሰፈራ ውስጥ ላለው የተለየ ሁኔታ ከላይ ያለውን አጠቃላይ የጥናት ጥያቄ ማስተካከል ወይም መለወጥ እንደሚያስፈልግ ያስባሉ? ከሆነ፡ ለዚህ ሰፈራ ሁኔታዎች የተለየ አጠቃላይ የጥናት ጥያቄ ምንድነው?

የልዩ ጣቢያ /ሳይት/ ዝርዝር የምርምር ጥያቄዎች

አጠቃላይ የልዩ ጣቢያ /ሳይት/ የጥናት ጥያቄ ለመመለስ እንዲቻል፡ በመጀመሪያ የትኞቹን ዝርዝር ጥያቄዎች መመለስ ያስፈልግዎታል?

የቃለ መጠይቅ መመሪያ

በተመረጠው መደበኛ ባልሆነ አሰፋፈር ውስጥ ጠያቂዎችን ዝርዝር (የጣቢያን ልዩ) የምርምር ጥያቄዎችን ለመመለስ እና በእነዚህ መልሶች ላይ በመመስረት አጠቃላይ (የጣቢያን ልዩ) የምርምር ጥያቄን ለመመለስ የትኞቹን ጥያቄዎች መጠየቅ ያስፈልግዎታል?

ከዚያም ቡድናችን ስለ አጠቃላይ የጥናት ጥያቄዎቻችን በዝርዝር ለመወያየት በቨርቹዋል/በኢንተርኔት መረብ/ ተገናኘ

Z cookeee

research question

የጥናት ጥያቄ

በተመረጡ መደበኛ ባልሆኑ ሰፈራዎች ውስጥ ያሉ ሴት ነዋሪዎች በየቀኑ የሚያጋጥሟቸው ዋና ዋና ችግሮች የትኞቹ ናቸው?

research question

የጥናት ጥያቄ

እነዚህን ተግዳሮቶች ለመቋቋም በሴት ነዋሪዎች የትኞቹ ስልቶች እየተተገበሩ ነው?

እኛ እንደ ተመራማሪዎች /አጥኚ/ በተመረጡት መደበኛ ባልሆኑ ሰፈራዎች ውስጥ የሴቶች ዋና ፈተናዎች ብለን የምንጠብቃቸው ምንድናቸው?

ደህንነቱ ባልተጠበቀ አካባቢ ምክንያት ጾታን መሰረት ያደረጉ ጥቃቶች ከፍተኛ ስጋት

ዋሽ (ውሃ ፣ ንፅህና ፣ ቤት)

በቂ ማህበራዊ አገልግሎቶችን የማግኘት ችግሮች

ብቸኛ /አጋር የሌላቸው/ ሴቶች ከሆኑ የሴቶችን አድናቆት ያጣሉ ፣በሌሎች ሴቶች በጭፍኑ ያጣሉ

ንፁህ/የቧንቧ ውሃ እና ጉልበት/ ምግብ ለማብሰል እና ለማቅለል ኃይል ማግኘት

በጣም ዘላቂ ያልሆኑ የመኖሪያ ሁኔታዎች

እና ብዙ ተጨማሪ ርዕሰ ጉዳዮች ተብራርተዋል

የምግብ ዋስትና ማጣት እና ድህነት

ሴቶች በገቢ ማስገኛ ተግባራት ላይ ሲሆኑ በየእለቱ ህፃናቱን(ልጆቻቸውን) ለመንከባከብ ፈታኝ ይሆናል።

1

እነዚህን ርዕሶች ሰብስበናል

መሰረታዊ መሠረተ ልማት

2

… እና በሶስት ጠረጴዛዎች ላይ ተቀመጠ ….

የይዞታ ደህንነት

3

… በዝርዝር ለመወያየት።

ስራዎች፣ ገቢ እና መደበኛ ያልሆነ ኢኮኖሚ

ከእያንዳንዱ ጠረጴዛ ያገኘነው ይህ ነው-

1

መሰረታዊ አገልግሎቶችን እና መገልገያዎችን ለማግኘት

መደበኛ ባልሆነ ሰፈራ ውስጥ ያሉ ሴቶች የሚያጋጥሟቸው ፈተናዎች የመጸዳጃ ቤት፣ የውሃ ምንጭ፣ የመብራት እና ሌሎች መሰረተ ልማቶች እጥረት ሊሆን ይችላል።

ደካማ ጥራት ያለው ግንባታ ባለባቸው ቤቶች ውስጥ ይኖራሉ

-የኃይል ችግር

- የውሃ ችግር

- የደህንነት

በማህበራዊ አገልግሎቶች ላይ ከሚደርስባቸው ትንኮሳ (በአካል፣ በሥነ ምግባራዊ) ጉዳዮች ላይ ያሉ ችግሮች

የቤተሰቡ ሁኔታ ከመንገድ ቅርበት ጋር የተያያዘ ነው፡ ለመንገድ ቅርብ የሆኑት ከሌሎቹ የተሻለ ሁኔታ ይኖራቸዋል

የሴቶች ተሳትፎ ዝቅተኛ መሆን መሰረታዊ የመሠረተ ልማት አውታሮችን ተደራሽነት ዝቅተኛ ያደርገዋል

2

የይዞታ ደህንነት

(ሴት) መደበኛ ባልሆነ ሰፈራ የሚኖሩ ነዋሪዎች ተገቢውን የህግ ጥበቃ ሊከለከሉ ይችላሉ።

የመኖሪያ ቤት ባለቤትነት ጉዳይ ተግዳሮቶች ውሳኔ መስጠት

የውይይት ማጠቃለያ በናምፑላ (ሞዛምቢክ)፣ ዐውደ-ጽሑፉ መደበኛ /ህጋዊ/ ያልሆነ በአንድ ቦታ ከ10 ዓመታት በላይ ከኖረ፣ መሬቱን የመጠቀም መብት አልዎት፣ ነገር ግን ሰነዱን የማግኘት መብት የለዎትም፣ ምክንያቱም አካባቢው ነው። የከተማ

መንግሥት ሰፋሪዎችን የሚነካ የከተሜነት ዕቅድ ሲኖረው ፍትሃዊ ካሳ የማግኘት መብት አላቸው።

በኢትዮጵያ ጉዳይ መደበኛ /ህጋዊ/ ባልሆነ ሰፈራ ውስጥ ያሉ ሴቶች በተለያየ መልኩ ለሰብአዊ መብት ረገጣ ተጋላጭ ሊሆኑ ይችላሉ። ከይዞታና ከመኖሪያ ቤት ጋር የተያያዘ የጸጥታ ችግር ይገጥማቸዋል። በተጨማሪም የመቋቋም አቅማቸው ይቀንሳል እና በቋሚ ፍርሃት ውስጥ ስለሚኖሩ በቀላሉ ለድንጋጤዎች ተጋላጭ ይሆናሉ። የይዞታ ዋስትና ስለሌላቸው ወይም ያለ መደበኛ የሊዝ ስምምነቶች የሚኖሩ በመሆኑ፣ የግዳጅ ማስወጣት አደጋ ይገጥማቸዋል።

ስለዚህ ውጤቱ ሴቶች ቤት ሲመሩ በፀጥታ እጦት መልክ ይታያል። በተጨማሪም ከውሃ ንጽህና ጉድለት ጋር የተዛመዱ በሽታዎች, የኑሮ ዋስትና ማጣት እና በአጠቃላይ በጣም ተጋላጭ የሚያደርጋቸው የኑሮ ሁኔታ ያጋጥማቸዋል.

ሴቶቹ ኬክ እየጋገሩ በተለያዩ ቦታዎች ይሸጣሉ። የቤት ስራ ይሰራሉ እና በሚያሳዝን ሁኔታ አንዳንድ ሴቶች ገቢ የሚያስገኝ ስራ የላቸውም።

መደበኛ ባልሆኑ ሰፈራዎች ውስጥ ያሉ ሴቶች ዋነኛው ፈተና ምናልባት ስለወደፊታቸው የመወሰን ነፃነት ማጣት ነው።

3

ሴቶች በጥቃቅን ንግድ ውስጥ ይሳተፋሉ, ለምሳሌ ከሰል ይገበያሉ.

በናሙተኬሊዋ ያሉ ሴቶች የሚያጋጥሟቸው የትምህርት/ሥልጠና አቅርቦት እጦት ለሥራ ፈጣሪነታቸው ትልቅ እንቅፋት እንደሆነ እገምታለሁ።

ስራዎች፣ ገቢ እና መደበኛ ያልሆነ ኢኮኖሚ

በተወሰነ ዕድሜ ላይ ልጃገረዶች ከትምህርት ቤት የሚያዘናጉትን የቤት ውስጥ ሚና እንዲጫወቱ ይገደዳሉ። በዚህ መንገድ ጥለው ይሄዳሉ እና ለወደፊቱ መደበኛ ሥራ ለማግኘት ክህሎት የማግኘት ዕድሉን ያጣሉ።

የማህበራዊ ደህንነት እና ጥበቃ እጦት.

በውይይታችን ምክንያት……

… እያንዳንዱ ጠረጴዛ የታሳቢዎችን ስብስብ እና
አጠቃላይ የቃለ መጠይቅ ጥያቄዎችን ይዞ መጣ

የቃለ መጠይቅ ጥያቄዎች

በአካባቢዎ ስላለው የመሠረተ ልማት አቅርቦት ምን አስተያየት አለዎት?
በአካባቢያችሁ የመሠረተ ልማት አቅርቦት አለመኖሩ መዘዙ ምንድ ነው?
የመሠረተ ልማት ችግሮችን ለመፍታት የምትተገብራቸው ስልቶች ምንድን ናቸው?

ግምቶች

ሴቶች የሚከፈላቸው ሥራ እየተከታተሉ እና መደበኛ ባልሆነ ኢኮኖሚ ውስጥ ተሰማርተዋል።

ወጣት ልጃገረዶች በጎዳና ላይ ኢኮኖሚ ላይ ተሰማርተዋል, ስለዚህ ትምህርት አይኖራቸውም.

ስራዎች፣ ገቢ እና መደበኛ ያልሆነ ኢኮኖሚ

የቃለ መጠይቅ ጥያቄዎች

ስለራስህ ልትነግረኝ ትችላለህ? እባክህ በየትኛው የገቢ ማስገኛ ተግባር ላይ እንደተሰማራህ ንገረኝ? ለቤተሰቡ ገቢ ለመፍጠር የሚረዳ ምን አይነት ጥራት/ችሎታ አለህ? በየቀኑ ጊዜዎን እንዴት ያሳልፋሉ? ከጎረቤት ጋር ሲነጻጸር የቤተሰብዎን ገቢ እንዴት ይመዝኑታል? ያጠናቀቁትን የትምህርት ደረጃ ይንገሩኝ.

(የመራመድ ቃለ መጠይቅ ጠቃሚ ሊሆን ይችላል)

የይዞታ ደህንነት

የቃለ መጠይቅ ጥያቄዎች

Howdo youfeelaboutyourlifeasan informal settler?

እንደመደበኛያልሆነ ሰፋሪህይወቶ ምንይሰማዎታል?

So howdoesthisfeelingaffectyourlivelihood?

ታዲያ ይህ ስሜት በኑሮዎላይ ምንተጽዕኖ ያሳድራል?

Howdo youdescribeeffortsofthegovernmenttoresolvetheproblemyouarefacing?

እያጋጠሙህያለውን ችግርለመፍታት መንግስትየሚያደርገውን ጥረትእንዴት ይገልጹታል?

Whatarethemajorhuman rights/legal issuesyouhavefacedasan informal settler?

መደበኛያልሆነ ሰፋሪበመሆነዎ ያጋጠመዎየሰብአዊመብት/ህጋዊጉዳዮች ምንድን ናቸው?

Howdo youaccessemptylandtobuildyourhouse?

ቤትዎን ለመሥራት ባዶመሬትእንዴት አገኙት?

Ifthegovernmenthasa plan torebuildthearea: Do youthinkthegovernmentshouldpaycompensations? Ifyes, why?

መንግስትአካባቢውን መልሶ የመገንባትእቅድ ካለው ካሳ መክፈል አለበት‧ብለው ያስባሉ እናለምን?

የይዞታ ደህንነት

የውይይት ማጠቃለያ

በናምፑላ፣ ሞዛምቢክ ውስጥ ያለው ሁኔታ መደበኛ /ህጋዊ/ ያልሆነ በአንድ ቦታ ከ10 ዓመታት በላይ ከኖረ፣ መሬቱን የመጠቀም መብት አለህ፣ ነገር ግን ሰነዱን የማግኘት መብት የለህም፣ ምክንያቱም አካባቢው ስለሌለው ነው። የከተማ ልማት እቅድ;
መንግሥት ሰፋሪዎችን የሚነካ የከተሞች መስፋፋት ዕቅድ ሲኖረው ተመጣጣኝ ካሳ የማግኘት መብት አላቸው።
በኢትዮጵያ ሁኔታ፣ በመደበኛ /ህጋዊ/ ባልሆነ ሰፈራ ውስጥ ያሉ ሴቶች፣ ለተለያዩ የሰብአዊ መብት ረገጣዎች ተጋላጭ ሊሆኑ ይችላሉ። ከይዞታና ከመኖሪያ ቤት ጋር የተያያዘ የጸጥታ ችግር ይገጥማቸዋል። በዚያ ላይ በየቀኑ በፍርሀት ስለሚኖሩ የመቋቋም አቅማቸው ይቀንሳል እና በቀላሉ ለድንጋጤ ይጋለጣሉ ምክንያቱም የይዞታ ዋስትና/ያለ መደበኛ የሊዝ ውል መኖር/ የግዳጅ ማስወጣት አደጋ ያጋጥማቸዋል።
ስለዚህም ውጤቱ በቤቱ ውስጥ ወንድ በማይኖርበት ጊዜ በደህንነት እጦት መልክ ሊታይ ይችላል;
በተጨማሪም ፣ ከውሃ ንጽህና ጉድለት ፣ ከኑሮ ደህንነት ማጣት እና በጣም ለስጋትና ለጉዳት የተጋለጠ የኑሮ ሁኔታ ጋር የተዛመዱ ማንኛቸውም በሽታዎች።

የቃለ መጠይቅ ጥያቄዎች ተገቢ ገጽታዎችን ይሸፍናሉ?

ሙሉነት

ለቃለ-መጠይቆች በእርግጥ ጥያቄዎችን መረዳት ይቻላል?

(የእለት ቋንቋቸውን እየተጠቀሙ ነው?)

የመረዳት ችሎታ

ያልተደጋገሙ/ያልተ ሟሉ ጥያቄዎች አሉ? ጥያቄዎች ሊዘለሉ ይችላሉ?

ተደጋጋሚነት

በመጨረሻም፣ የጥናት ጥያቄዎቻችን የተሟሉ እና የመረዳት ችሎታን እንዲሁም ከተደጋጋሚነት መቆጠብን አረጋግጠናል።

አጭር ስልጠና 2ን በዚህ መንገድ ነው የጨረስነው

አጭር ስልጠና 3ን እንዴት
እንደቀጠልን ለማየት ይከታተሉን

ለእነዚህ የአጭር ስልጠናዎች የበፊት
መነሻና ተቋማዊ መዋቅሩን ለመረዳት
እባክዎን የመግቢያውን ተከታታይ
ስላይድ ይመልከቱ

የእኛ የመጀመሪያ መመሪያ ምንጮች፡-

- Brett, B. M., & Wheeler, K. (2022). Howtodo qualitative interviewing. Los Angeles, London, NewDelhi, Singapur, Washington DC, Melbourne: Sage.
- Rubin, H. J., & Rubin, I. S. (2012). Qualitative interviewing: The art of hearing data(Third edition). Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington DC: Sage.

የአጭር ስልጠናዎች 1 እና 2፣
ለመዘጋጀት ከእነዚህ ምንጮች የተቀዳውን
የመጀመሪያ መመሪያ ተጠቀምን።

በቃለ መጠይቅ ቴክኒኮች ላይ ለ አጭር ስልጠና 3 ቅድመ-ንባብ

• Finch, J. (1984). 'It's great to have someone to talk to':: the ethics and politics of interviewing women. In C. Bell & H. Roberts (Eds.), Social researching. Politics, problems, practice (pp. 71–87). London: Routledge & Kegan Paul.

❖ Fletcher-Brown, J. (2020). Reflexivity and the challenges of collecting sensitive data in India: a research note. Qualitative Research, 20(1), 108–118.

በድጋሚ፣ የቡድን አባላት ለምናባዊ ውይይታችን
ዝግጅት አንዳንድ ቅድመ-ንባብ አድርገው
ከአካባቢያቸው ቡድኖች ጋር ተወያይተዋል።

ይህንን አጭር ስልጠና ይህን ከመሰሉ
ከብዙ ጥያቄዎች ጋር ጀምረናል፡-....

ለቃለ መጠይቆች ሴቶችን ማሳተፍ

- ለእኛ ምርምር/ጥናት/ ቃለ መጠይቅ ለተደረገላቸው ሴቶች እና ቤተሰባቸው ምን ጥቅሞች አሉት?
- ቃለ መጠይቅ መስጠቱ ጠቃሚ መሆኑን ለእነርሱ ማሳየት የምንችለው እንዴት ነው?
- በተመረጡት መደበኛ /ህጋዊ/ ባልሆኑ ሰፈራዎች ላይ ከሴቶች ጋር በትክክል መተማመንን እንዴት መገንባት እንችላለን?
- ቃለ መጠይቅ የተደረገላቸው ሴቶች በቃለ መጠይቁ ላይ ላጠፉት ጊዜ የተወሰነ ማካካሻ ልንሰጣቸው ይገባል?

የማስታወሻ ነጥቦች

- መደበኛ ባልሆኑ ሰፈሮች ውስጥ ከ1-1,5 ሰአታት ከእርስዎ ጋር ለመቀመጥ እና ስለ ዕለታዊ ችግሮቻቸው በነፃነት የሚነጋገሩ ሴቶችን ማግኘት አስቸጋሪ ይሆን?
- አንዲትን ሴት ብቻዋን (ባሏ ወይም ጎረቤቶች እና ጓደኞች ሳይቀላቀሉ) ማውራት ከባድ ይሆን?
- በእሷ ሰፈራ ውስጥ ያሉ ሌሎች ለአንተ ቃለ መጠይቅ እንደሰጠች ካወቁ ለእነዚህ ሴቶች ችግር የሚፈጥር ይመስልሃል?
- በቃለ መጠይቅ ወቅት የአይን ግንኙነት (ወዳጅነት ለመፍጠር) በሴቶች ምላሽ ሰጪዎቻችን ዘንድ ተገቢ ነው ተብሎ ይታሰባል?በተለይም ጠያቂው ወንድ ከሆነ

... እና፡

ቀደም ባሉት ጊዜያት ሴቶችን በቃለ መጠይቅ ወቅት
ያጋጠሙ ፈተናዎች ምን ነበሩ?

ከክርክር የተወሰኑ መልሶች

የኃይል ልዩነት: ተመራማሪው /ጥናት አጥኚው/ ወንበር ላይ, ነዋሪዎች መሬት ላይ ተቀምጠዋል

ሴቶች ሰፈራቸው ህጋዊ መሰረት ስለሌለው ከቤታቸው እና ከአካባቢያቸው እንዲፈናቀሉ የህግ አስከባሪ አካላትን ሊፈሩ ይችላሉ.

''ድምፄ ይሰማ ይሆን?'' (ወይስ ተመራማሪዎች /ጥናት አጥኚዎች/ የምናገረውን ብቻ ነው የሚዘግቡት እና ይህ ለእኔ አሉታዊ ሊሆን ይችላል)

አንዳንድ ጊዜ ሴቶቹ ከቤተሰቧ፣ ከጎረቤቶቿ እና ከጓደኞቿ ለጥያቄ ነጥላችሁ ስትወጡ ለቃለ መጠይቁ የማይመቹ ሊሆኑ ይችላሉ።

ሴቶች ዓይን አፋርነትን ያሳያሉ

በእኔ ሁኔታ ሴቶቹ አይደሉም ባሏ ግን አልተመቸኝም። የእሱ ጥርጣሬ ከመሬት ይዞታ ደህንነት እና ከግብር ጉዳዮች ጋር የተያያዘ ነበር.

ምላሽ በሚሰጡበት ጊዜ ሴቶች ግልጽነት እና በራስ መተማመን ይጎድላቸዋል

ሴቶች ከችግሮቹ ውጭ ምላሽ ይሰጣሉ

ሴቶች በቃለ መጠይቁ ወቅት ቃለ መጠይቁን እያቋረጡ መስራት ለባቸውን ተግባራትን ለማከናወን ይሄዳሉ

ሴቶቹ እርዳታ   እና ተዛማጅ ድጋፍ

ከመንግስት/መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ይጠብቃሉ

ቃለ መጠይቁን መቅረጽ ለሴት ምላሽ ሰጪዎች ችግር ሊሆን ይችላል?

በነፃነት ለመነጋገር ወይም ለመነጋገር የበለጠ ያመነታቸዋል?

በአዲስ አበባ መደበኛ/ህጋዊ/ ባልሆኑ ሰፈራዎች ላይ እየተካሄደ ባለው የማፍረስ ሂደት ቃለ መጠይቅ ለመቅዳት አስቸጋሪ ሊሆን ይችላል (ጉዳዩ በጣም አከራካሪ ስለሆነ)።

ከሥነ ምግባራዊ እይታ አንጻር ስለ ቃለ መጠይቁ ሂደት ሐቀኛ ይሁኑ። የጥያቄው ይዘት እና አንገብጋቢ/አይነኬነት/ ቃለመጠይቁን በድምጽ መቅረጫው ለመጠቀም ባላቸው ፍላጎት ላይ ተጽእኖ ሊያሳድር ይችላል።

እምነትን መገንባት ጊዜ ይፈልጋል። ስለ ተዋረዶች /የደረጃ፣የክብር፣የስልጣን/ ይጠንቀቁ።

Continued……..

የቃለ መጠይቁ አተገባበርም አስፈላጊ ነው; ቃለ-መጠይቆች የበለጠ ምቾት እንዲሰማቸው ለማድረግ የመቅጃ መሳሪያውን (ከመጀመሪያው ፈቃድ በኋላ) ደብቅ። ሞባይል ስልኮችን መጠቀም የተሻለ ነው።

በሞዛምቢክ ደቡባዊ ክፍል በወንድ ቃለ-መጠይቅ ጠያቂዎች ወደ ሴቶች መቅረብ ሂደቱ ረጅም እና አስቸጋሪ ሊሆን ይችላል (የፓትሪሊን መዋቅሮች)።

ሁለት ሃሳቦች፡- በመረጃ ላይ የተመሰረተ ስምምነትን ብናረጋግጥም ሴት ምላሽ ሰጪዎች በነፃነት ማውራት አይችሉም። አስፈላጊ የሆነው የአቀራረብ ዘይቤያችን ነው፡
- ማለትም በመረጃ ላይ የተመሰረተ ስምምነትን፣ ሚስጥራዊነትን እና ማንነትን መደበቅና ቃለ መጠይቁን የሚቀረጽበትን ምክንያት እስካረጋገጥን ድረስ፤; ሴቶች በነፃነት ማውራት ይችላሉ.
ሊታሰብባቸው የሚገቡ ነገሮች
1. አውድ -ባህላዊ, ፖለቲካዊ እና ማህበራዊ.
2. ይዘት - የጥያቄዎቻችን ተፈጥሮ /አወቃቀር/በቃለ መጠይቁ ላይ ለተጠያቂዎች ምቾት በማይነሳ መልኩ ሊሻሻል ይገባል:: (ምቾት በሚፈጥር መልኩ ሊዘጋጅ ይገባል)

በመረጃ የተደገፈ ስምምነት

ሴት ምላሽ ሰጪዎች የስምምነት ፎርም እና የመረጃ ወረቀት ማንበብ እና መረዳት ይችሉ ይሆን?

ካልሆነ፡ የትኞቹ አማራጭ የመረጃ ዘዴዎች ሊተገበሩ ይችላሉ?

አንዳንድ ተጨማሪ ጥያቄዎች...

ግልባጭ

- ሁሉም አጋሮች ለጽሑፍ ግልባጭ አላቸው?
- በግልባጭ ውስጥ ምን ያህል ዝርዝር ያስፈልገናል?
- ወይም፡- ታይፒዎች ለጽሑፍ ቅጂ መሰማራት አለባቸው?

.... በአጭሩ ልንነካው የምንችለው

አጫጭር ስልጠናዎቻችንን ያቆምንበት ነው።

አራቱም የአካባቢ ቡድኖች በአካባቢያቸው መደበኛ /ህጋዊ/ ያልሆነውን የሰፈራ ምርጫ ማጠናቀቅ ጀመሩ…

… እና ለአይነታዊ ቃለ-መጠይቆች የቦታ ዝግጅት ተጀምሯል።